

నెను ఆకాశానికెళ్ళు

ఎమ్.జయశ్యామల

వేగంగా వస్తున్న గూఢ్యుణ్ణి నడనగా ఆగిపోయింది, ఫర్లాంగు దూరంలో వున్న స్టేషను లైట్లు అందదూరం కాంతి ప్రసారం చేయలేకపోతున్నాయి. కానీ, యింజను హెడ్ లైట్ల కాంతి క్రీసీడలో రెండు మానవాకారాలు అన్నట్టగా కనిపిస్తున్నాయి. ఆ ఆకారాల్లో ఒకటి యింజనుకి యిరవై గజాల దూరంలో పట్టాలనడుమ నుంచుని వున్నది. రెండోది పట్టాలనడుమ

క్రమంగా నుంచుని వున్నది. అప్పటికి కరం చైము సాయంత్రం ఆరుదాటింది. శీతాకాలం వలన అప్పుడే నలుదిశలా చీలి ఆవరించుకొని వుంది. పట్టాల నడుమ నుంచుని వున్న ఆ రం ఆవేశంగా రొప్పుతూ, “ఎవరు నవ్వు! రైలుని ఎందుకాపావు?” అన్నాడు ఆ ని గొంతుక కఠోరంగా వినిపించింది.

“నేనే ఆపాను!” ప్రక్కనున్న ఆకారం సమాధానం చెప్పింది.

“ఎందుకు?” తీవ్రంగా వినిపించింది సారి.

“అవును! ఒక ప్రాణి బలవంతంగా చస్తుంటే చూస్తూ వూరుకోలేక పోయాను. అయినా నీవు ఎందుకు చస్తున్నావ్?” అంటూ అతనిని పట్టాలమధ్యనుంచి ప్రక్కకు లాగాడు.

“రెవరసయ్య? నన్నాపడానికి. చావడానికి కూడా దారిలేదా ఈ దేశంలో?” అతడు కోపంగా ప్రశ్నించాడు.

అతనిని నవ్వాడోసారి వింతగా. యింతలో యింజను డ్రైవరు ఎందుకాపాడోనరి రైలుదిగి వీనినద్దకు వచ్చాడు. అవతలితను పరిస్థితిచెప్పి ప్రైనుని పోనిమ్మన్నాడు. పోతూ, పోతూ బ్రతికడం చేతకాని దడమ్మలిల్లానే వస్తారు. తోటి వాళ్ళ ప్రాణాలు తీస్తారు!” అన్నాడు డ్రైవరు.

అ యువకుడు డ్రైవరుకేపి చురచురా చూసాడుగానీ, ఆ సంగతి అతనికి తెలియదు.

ఆ గూఢ్యుణ్ణి కదిలి అలా అలా సాగిపోయింది. అంతవరకు అతను యువకుని చెయ్యి గట్టిగా పట్టుకునే వున్నాడు. వదిలితే మళ్ళీ వెళ్ళి ఎక్కడ పడతాడోనన్నట్టుగా.

“వదలండి! రైలు వెళ్ళిపోయిందిగా! మీ రెవరు?” అనడిగాడా యువకుడు అతని చేతులు విసురుగా వదుల్చు కుంటూ.

అతను ఆ యువకుని వదిలేసి, “నేను ఒక డాక్టర్ని! నా పేరు చక్రవర్తి. యింతకీ నువ్వెవరు? నీ పేరేమిటి? చావాలని ఎందుకు ప్రయత్నించావ్?” అనడిగాడు చక్రవర్తి.

ఆ యువకుడు ఆ దోరకంగా చూసి, ఒక వ్యక్తిత్వమంటూ లేనివాడికి పేరేదేమయితే ఏమిటి?” అని విరక్తిగా ఒక సారి నవ్వి, “చావడానికి ఎందుకు ప్రయ

త్వంచానంతా, కాని, యాదాక ఆ రైలు ద్వైవరు అన్నాడు చూడండి. బ్రతకడం ఎలాగో తెలియక వచ్చిపోదా మనుకున్నాను. మనిషికి తనకింద తనకే విరక్తి కలిగినప్పుడు చావుకు దారులు వెతుక్కుంటాడు. కానీ....కానీ.....మీరు వచ్చి అడ్డుతగిలారు. ఎందుకట్లు తగిలారు?" అతను తిరిగి ఆవేశంగా ప్రశ్నించాడు.

చక్రవర్తి అతని వీపుపై ఆస్థాయితగా చిన్నగా చరిచి, "పిచ్చివాడా! బ్రతకలేక చస్తున్నానంటావ్! కానీ, అసలు మువ్వ బ్రతకడానికే ఎందుకు ప్రయత్నించరాదు?" అన్నాడు.

"హా! ప్రయత్నం. నా బుద్ధి తిలిపి మృతినంది బ్రతకడానికే ప్రయత్నం చేసాను. కానీ, నన్నీ ప్రయత్నం బ్రతక వివ్వడంలేదు. ప్రయత్నం చేసి చేపించింది వేసారి చావడానికే నిశ్చయించుకున్నాను. కానీ, చచ్చి ఎక్కడ యీ లోకం బాధలనుభవించకుండా పోతానేమో మని మీరు అడ్డుపడ్డారు. అవును! మీరు ఈ సంఘంలో ఒక భాగమే కదూ!" విష్టరంగా అంటున్న ఆ యువకునిచూసి చక్రవర్తి మరోసారి నవ్వాడు వింతగా.

అతను అంత హాయిగా తేలికగా చవుతుంటే ఆ యువకుడికి ఈర్ష్య కల్పితోంది.

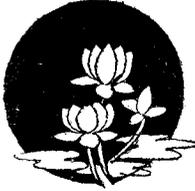
"ఏమిటి! నిన్ను సంఘం బ్రతక వివ్వడంలేదా! అదెలాగ! సంఘంలో ఉన్న వాళ్ళు తప్పకుండా బ్రతికే తీరాలిందే! అవలు సంఘమంటే ఎవరు? నువ్వు, నేను, అలా నలుగురం కలిస్తేనే సంఘం కదా!" వీరియన నుంచి తేలికగా మారిపోతూ, "కాదు బాబూ! నీకోదో దాచిపెడుతున్నావ్! నువ్వు చూస్తే చదువుకున్న వారిలా వున్నావ్! నువ్వేవో ఆవేశపడి ఈ పనికి వూచుకొన్నావ్! ఏమిటో నాకు చెప్పు! అంటూ కొంచెం పేమగా అడిగారు.

ఆ యువకుడు కనుసన్నలనుంచి చక్రవర్తిని తీక్షణంగా చూసాడు. తరువాత, "ఎందుకు? మీరేమయినా ఆరుస్తారా? తీరుస్తారా?" "నేను ఆర్చక పోయినా, తీర్చక పోయినా, నీకే సహాయం చెయ్యలేక పోయినా, ఒక మనిషిగా నీకు మాట సాయమైన చెయ్యలేనని నేననుకోను!" అన్నాడు చక్రవర్తి.

"అవును! మీరు నిజమైన మనిషికాబట్టి, నేనుచస్తుంటే చూస్తూవురుకోలేకపోయారు!" అన్నాడు. తిరిగి "నేను లోకంలో అవతరించి యిరవై మూడేళ్ళయింది. నన్ను కన్న తల్లి పెళ్ళికాక పూర్వమే ఒక మధాంధుడి పశుత్వానికి బలియై గర్భం దాల్చింది. అడవిల్లలంటే అటాడుకునేబొమ్మనుకున్న అధనవంతుడు అమ్మ గర్భం దాల్చిందనగానే ఎక్కడికో వెళ్ళిపోయాడు. నాతల్లి పేదదవడం వలన తప్పంతా ఆమెదే అయ్యింది. అతను ధనవంతుడు కావడంవలన అతని తప్పులెంపైకిరావు. వచ్చినా ఈ సంఘం అవి తప్పులుగానే భావించదు. డబ్బున్నవాడు గనుక తప్పులు, ఒప్పులుగానే కనిపిస్తాయి. పేదవాడు మంచిచేసినా, చెడే ఎదురవుతుంది. మంచిచేస్తేనే గతిలేనప్పుడు, చెడు చేస్తే వూరుకోంటుందా! కాకులు, గ్రద్దలులా ఈ సంఘం వారిని తరిమి, తరిమి, పొడిచి చంపుతుంది. ఈ పనిలో మా అమ్మదే తప్పుగాదు! అతనిదీ వుంది!" ఆవేశంగా ఆ యువకుడంటూంటే.

"ఎందుకయ్యా! డబ్బున్న వాళ్ళంటే అంత కోపం?" అన్నాడు చక్రవర్తి.

"కోపంకాదు! ఆరని మంట! మా లాంటి పేదవాళ్ళ జీవితాలతో అటలాదే ధనవంతులంటే అంతులేని అసహ్యం. వికాల హృదయంగల మా నాన్న మా

సంగతి తెలిసి, అమ్మని. నన్ను అడరించారుగనుక సరిపోయిందిగానీ. లేకుంటే మేమేమవ్వాలి? ధనమధాంధ కారంతో ఎదుటి జీవితాలను విలాసవస్తువులాగా వాడుకుని, అటలాడి ముక్కలు చేసే అధికారం వీరి కెవరిచ్చారు? నా అదృష్టం బాగుండక నాన్న కారుక్రింద పడి చచ్చిపోయారు! అమ్మ నన్ను కష్టపడి పెంచి పెద్దచేసి బి. ఏ. వరకు చదివించింది. కానీ ఫలితం ఏది? పతిత, కులట అని అమ్మని, నన్ను కులట కొడుకునని,

ఈ సంఘం మా వెంటపడి తరిమి, తరిమి కొడుతోంది. పొరబాటున కాలుజారిన స్త్రీకి జాలీ, దయా చూపలేని యీ సంఘానికి ఏడిపించే, అపమానించే హక్కుమాత్రం దేనికీ? ఎక్కడి కెళ్ళినా నన్ను అపహేళన చేసి ఏడిపించిందే గానీ, నాకేం చెయ్యగలిగింది సంఘం? డబ్బున్నవాడ్ని మరి కాస్త డబ్బుగలవాడిగా చేస్తుందే గానీ, నాలాంటి పేదవాడికేమి చెయ్యగలిగింది సంఘం? పేదవాడ్ని పరిహసిస్తూ, వున్నవాడి అడుగులకు, మడుగు లొత్తుతున్న ఈ సంఘానికి న్యాయం తెల్సా! చదువుకున్న చదువుతోనైనా, ఏదైనా ఉద్యోగం చేద్దామనుకుంటే నాలాంటివాడికి వుద్యోగం ఎవరిస్తారు? రికమండేషన్లు కావాలి. లేక పోతే లంచాలు క్రుమ్మరించాలి. వూరికే ఎవరిస్తారు? రెండూ లేవు గనుకనే నాకు వుద్యోగం రాలేదు. నీతిగా, నిజాయితీగా బ్రతికేవాడికి ఏమి ఫలమిస్తుంది సంఘం. కనీసం కూలిచేసుకుందామన్నా ఎవరూ యివ్వరు. కాస్తోకూస్తోచదువుందిగా! మరోటి చూసుకోవయ్యా" అంటారు. కానీ, కనీసం కూలిచేసుకువి బ్రతికేవాడికున్న సంతృప్తి చదువుకున్నవాడనుభవించలేదని వాళ్ళకెలా తెలుస్తుంది! అందుకే అన్నారేమీ! 'చదువుకున్న వాడికంటే చాకలాడేమేలని'. యింతలా బ్రతకడం? దీనికంటే చావడం

నయం కాదా! ఆవేశంగా, ఆయాసంగా అగాధాయువకుడు.

“మీ అమ్మ పేరేమిటి? చక్రవర్తి నిదానంగా అడిగాడు.

“అమ్మ పేరా! - నిరుపమ” అన్నాడు ఎబోచూస్తూ.

చక్రవర్తి ఒకసారి లోలోపలే పులిక్కి పడ్డాడు. మొఖం పాలిపోయింది. ఒకటి రెండుసార్లు మనుసులో ‘నిరుపమ, నిరుపమ’ అనుకున్నాడు. అతనిలో జరిగిన ఆ కలవరపాటును ఆ చీకటిలో ఆయువకుడు గమనించలేదు.

“ఇంతకీ నీ పేరు చెప్పలేదు?” చక్రవర్తి మళ్ళీ అడిగాడు.

“నాపేరు రాజారాం! అమ్మ అలాగే పిల్చుకునేది. కనీసం తల్లి అయినా దేవుడు ఈ విశాలప్రపంచంలో ‘నా’ అన్న వాళ్లు లేకుండా ఒంటరివాణ్ణి చేశాడు. పుట్టినందుకు కొన్నాళ్ళయినా భూమిమీద కనీసం కోరికలు తీరకుండా చచ్చిపోవడం మెలాగ? పుట్టినవెంటనే చావటం అదొక తరహా! కానీ, జీవితమంటే ఏమిటో తెల్సుకునే వయస్సులో, యింకా ఈ లోకంలో అనుభవించాల్సినవి వున్నవని తెల్సుకునే వయస్సులో చచ్చిపోవడమంటే ఎంత బాధ అది అనుభవించే వాడికే తెలియాలి. కానీ, నేను అందరిలా ఆశలు గూడుకట్టుకొని ఆశాసాధాల్లో విహరించలేదు!” అంత వరకూ నెమ్మదిగా చెబుతున్న రాజారాం తిరిగి ఆవేశంతో అతని కంఠం జీరబోతుండగా. “కానీ నేను పుట్టాను గనుక గిట్టేవరకూ బ్రతికుండాలి. వున్న తరువాత ఈ పొట్టకింత తిండి పెట్టి పోషించాలి. నేనేం చదువులేనివాడిని కాదు. చదువు రానివాళ్ళకీ లేక, చదువుకున్న వాళ్ళకీ ఉద్యోగాలు రాక ఏండుకీ దేశానికి ప్రగతి? నేను బి. ఏ. ప్యాషన్లు చూడేశ్యయింది. అప్పటినుండి ఏదో ఉద్యోగం,

కనీసం యాభయి రూపాయల జీతమైనాసరే చేదామంటే ఏదీ రాదే? లేదంటూనే ఉద్యోగానికి అప్లయి చేసినందుకు, దరిదాపు పదిపానువందలయింది. యిది చెబితే ఎవరు నమ్ముతారు!” చదువుకొనీ, కుక్కలా యింత హీనంగా బ్రతకడం కంటే చావడం నయం!” అన్నాడు.

“చచ్చి ఏమిసాధిస్తావోయి పిచ్చివాడా! బ్రతికి నీవు ఈ సంఘాన్ని సాధించడం కున్నది సాధించు! అంతేగానీ, ఆత్మహత్య చేసుకోవడం మహా పాపమని నీకు తెలియదా?”

చక్రవర్తి మాటలు రాజారాంనే మరింత రెచ్చగొట్టాయి, “హా! ఆత్మహత్య మహాపాపం, ఈ ధర్మ వేదాంతాలు నేనూ చెప్పగలను. ఆ మాట కొస్తే ఏది పాపం కాదా? ఈ సంఘంలో నీతిగా, నిజాయితీగా బ్రతకడం పాపం! ఏమీ లేనివాడుగా పుట్టడం పాపం! మనిషిగా పుట్టడం పాపం! పుట్టి బ్రతకడం పాపం! ఏమీ లేని పేద వాడుగా పుట్టడం అంతకంటే పాపం! అనబు భూమి మీద పుట్టడమే ఓ మహాపాపం! ఆత్మహత్య పాపమని నాకూ తెల్సు. కానీ ఆత్మని పోషణచేసి పెంచలేనప్పుడు చంపడం పాపం కాదు!”

చక్రవర్తి నవ్వాడు. “ఊహా! చావడమంటే మాటలనుకున్నావా? మాటలు సులభంగానే చెప్పవచ్చు. గానీ, క్రియలో మటుకు ముందరకు పోలేం....!”

“ఎందుకు పోలేం! అందుకే నేను నా మాటలని క్రియలో పెడుతుంటే ఎందుకడ్డువదాలి?” కంచులా వుండతని కంఠం.

“చూడు రాజారాం! నువ్వు ఆవేశంలో వున్నావ్! నీకు యిరవై మూడేళ్ళు. నాకు ఏభై ఏళ్ళు. అంటే నీ కంటే యిరవై ఏడేళ్ళు పెద్దవాడిని, అనుభవం గలవాణ్ణి. పిరికిగా భయపడేవాడిని చూస్తే మరీ ఏడిపిస్తుంది సంఘం. తలెత్తుకు తిరగగల

వాడినే మన్నిస్తుంది. నువ్విలా భయపడి చావడం శుద్ధ తెలివి తక్కువ. నీకే మభ్యంతరం లేకపోతే నా వద్దకు రా! నా నర్సింగ్ హోమ్లోనే వుండువుగాని. నేను నిన్ను పోషించలేనంత దీర్ఘదూరంగాను, పెద్ద చెయ్యితిర్లి పేరున్న డాక్టర్ని. నా ప్రవేటు హాస్పిటల్ చాలా పెద్దదే వూళ్ళో. నేను చెప్పడం మెండకు! రా చూద్దువుగాని!” అన్నాడు చక్రవర్తి రాజారాం ముజం మీద చెయ్యి వేసి.

రాజారాం అనుమానంగా చక్రవర్తి పేసి చూసాడు. తరువాత “మీ సహృద తకు కృతజ్ఞుణ్ణి. కానీ, నాలో మళ్ళీ ఆశలు రేపెట్టి జీవితం మీద తీసిన పెంచకండి. నాకు బ్రతకాలనే ఆశిపోయింది. జీవించాలనే కోర్కె ఏ మాత్రం లేదు. నాలో ఆశలు అజాగరి పోయినాయి మిగిలినవి కూడా నేను బలవంతానే అణిచివేసుకున్నాను. అవి తిరిగి మీ మాటలతో మేల్కొలవకండి. ఆశలకు తిరిగి బానిసను కాదలచుకోలేదు. నాకు ఈ సాయం ఒక్కటి చేయండి చాలు!” అంటూ ప్రార్థించాడు రాజారాం.

“నీకెందుకు! నీ జీవితం సుఖవంతమయేలా చూసే బాధ్యతనాది. నువ్వు చురేం ఆలోచించకు! నా వెంటరా!” అజ్ఞాపించినట్లుగా అన్నాడు చక్రవర్తి.

రాజారాం అలా చీకటిలోకి మానంగా చూస్తూ, ఆలోచిస్తూంటి పోయాడెంత సేపో! తరువాత నిశ్చయించుకున్న వానిలా, “సరే! పదండి!” అంటూ అతని వెంట వెళ్ళడానికి తయారయ్యాడు.

సాయంత్రం పైదుకని వచ్చి ఒక నిండు ప్రాణాన్ని కాపాడి, అతనిలో ఆశలు పుట్టించి, తిరిగి ఈ లోకంలో జీవించ చేయడానికి ఒప్పించినందువల్ల చక్రవర్తి కదీ అనందంగా వుంది. సరాసరి అతనిని తన పెద్ద బంగళాకు తీసుకు వెళ్ళాడు. చుట్టూరా పెద్ద కాంపౌండువార్, వాడినే మన్నిస్తుంది.

అందులో రకరకాల క్రోటన్, పాల మొక్కలు పచ్చగా పెరిగి ముట్టగా వున్నాయి. రంగురంగుల రాళ్ళతో తమా రయవ ఆ యిల్లు ఎంతో చూడ వచ్చు టగా వుంది. గుమ్మాలకు, కిటికీలకు గులాబీరంగు తెరలు, మూలగా చక్కగా అమర్చిన ప్లవర్ వేజు, బుద్ధ విగ్రహం, ఖరీదయిన సోఫా పెట్టూ, ఫర్నిచరు ధన వంతుల యిల్లు ఎలా వుండాలో అలానే వుంది. తరువాత ఎకరం నేలలో టిన్ తన హాస్పిటల్ కి తీసుకెళ్ళాడు. టిల్ల కాంతిలో ఇంద్ర భవనంలా వెలుగుతోందా అన్నది. చాలా గొప్పగా వుంది. వరు నగా వున్న రోగుల వార్డులు, మంతో సిటీగా, ప్రశాంతంగా వున్నాయి. కాంఠం డలో వున్న వచ్చని పూలచెట్లూ, పాటికి ప్రక్కగా ఆగి వున్న పెద్ద నల్లని బారూ వున్నాయి.

అమ్మి చూస్తూంటే రాజారాం హృదయం తిరిగి బ్రతుకు మీద ఆశ చూ వెతుకోయి. కానీ రాజారాం ఆ పలో లాకు తిరిగి వొంగిపోదల్చలేడు. అందుకే ఈ లోకంలో బ్రతుకు మీద, భ్రమ కల్పించే వస్తువులేమీ వుంచుకోలేదు తన దగ్గర. చివరికి 2. ఎ. డిగ్రీ కాగితం కూడా అగ్ని దేవుని కర్పితం చేసే చావుకి సిద్ధపడ్డాడు.

చక్రవర్తి రాజారాంని ఇంట్లో చాళ్ళకి పరివయం చేసి, తన పంక్తినే భోజనం పెట్టించి, అతనికి ప్రత్యేకంగా గది చూపెట్టి చదువోమన్నాడు. రాత్రి చాలా పేపు అతని దగ్గర కూర్చోపెట్టుకుని, అతనికి బ్రతుకు మీద ఆశలు చూపెట్టి, తనకి వుదోగ్యం యిప్పిస్తానన్నాడు!"

రాజారాం నెమ్మదిగా అన్నాడు. "ఉదోగ్యానికి కావలసిన సర్టిఫికేట్లు నా దగ్గరే లేవు!"

"పరవాలేదు! నా పలుకుబడికోసం కిప్పి స్తాను! వీలాంటి వాడు ఏరికీతనంటే చావ కూడదు. వీలాంటి నిరుద్యోగునీ సంఘంలో

చాలా మంది వున్నారు! వారిలా ధైర్యంగా బ్రతకడం నేర్చుకో!" అంటూ చక్రవర్తి ఆ రాత్రికి వెలవు తీసుకున్నాడు.

ప్రొద్దున్ను లేస్తూనే రాజారాం గది తలుపులు తీసి వుండడం చూసి అప్పుడే లేచి ఏం చేస్తూన్నాడా? అనుకుంటూ అతని గదిలోకి వెళ్ళాడు చక్రవర్తి. కానీ, అక్కడి దృశ్యం ఆయన్ని అశ్చర్యపరి చింది. ప్రక్క మీద రాజారాం లేడు. సరి కదా, అతని బదులు తెల్లని కాగితం మంచ మీద పడుంది. చక్రవర్తి దానిని ఆత్రంగా తీసికొని చూశాడు.

"డియర్ డాక్టర్! మీ ఆదరణకు నేను కృతజ్ఞుణ్ణి! మిమ్మల్ని మోసగించి యిలా పోతున్నందుకు క్షమించండి. నాకి లోకంలో బ్రతకాలనే కాంక్ష చచ్చిపోయింది. కారణం ఏమిటని అడిగితే 'ఇదీ' అని చెప్పలేను. అయినా నేను బ్రతికి ఏం చెయ్యాలి! నా కెవరున్నారు గనుక! నా బుద్ధిరిగి నప్పటినుండి జీవితం మీద విరక్తి బాగా కలిగింది. నేను పెరుగు తున్న కొద్దీ నాలో విరక్తి పెరిగిపోయింది. అదిగాక అమ్మ పోవడం, ఎన్ని ప్రయత్నాలుచేసినా నాకే ఆధారమూ కల్పించలేని ఈ సంఘం మీద ద్వేషం నాలో భయం కరంగా పెరిగి పోయింది. కపి తీర్పుకో వాలని ఆవేశం వస్తుంది. భరించలేక పోయాను. పేదవాడి కోపం పెదవికి చేటుట. నా కోపం ఎవరిమీద తీర్పుకోను? అనుక్షణం నన్ను అమ్మని నలిపి నలిపి నశించేలా చేసిన ఈ సంఘాన్ని నేనేం చెయ్యగల్యా. పేదనాళ్ళవడం వలన మా బ్రతుకులు ఇల్లా కాలిపోయాయి. గానీ, మమ్మా స్థితికి తెచ్చినవాడు....వాడు ధన వంతుడు గనుక పరువుగా, మర్యాదగా వుండే పెద్ద మనుష్యుడిలా చలామణి అవుతూ వుంటాడు. అలాంటి 'పెద్ద మనుష్యుల' క్రూరపాదాల క్రిందే, మా

లాంటి అల్ప ప్రాణులు అనేకం నాకనం అవుతున్నాయనీ సంఘానికేం తెల్పు: తెల్సినా ఈ గ్రుడ్డి సంఘం వారినేం చెయ్య గలిగిందీ? చేస్తుందీ!

నాలో ఆశలు చంపుకుని జీవచ్ఛవంలా బ్రతుకుదా మనుకున్నాను. కానీ, నన్నీ సంఘం అలా బ్రతకనివ్వలేదు. పోనీ, నా అసమర్థతే అనుకోండి. బ్రతకడం నేర్చుకోలేక పోయాను. నాలాంటి వారీ లోకంలో చాలా మందే వున్నారు. వారిలా ధైర్యంగా నిలబడలేక పోయాను. చేత కాని అసమర్థతతో ప్రాణాలు తీసుకో బోయాను. కానీ, మీరు అడ్డుపడి, మీ యింటికి తీసికెళ్ళి నాలో ఆశలు రేపాలని చూసారు. నా బ్రతుకు నాకు నిస్సారమని తెల్పు. మీ మాటల కంగీకరించినట్లై మిమ్మల్ని మోసగించి వెళ్ళిపోతున్నాను. తిరిగి 'ఆశావాని' చేయకండి. నన్నీ లోకంలో బ్రతికుండమని శపించకండి. జీవచ్ఛవమైన నేను తిరిగి "ఆశావాదిని కాలేను" నేనీ లోకంలో బ్రతికుండాలని ఏ మాత్రం ఆభిలషించడం లేదు.

ఇట్లు బ్రతకలేని అభాగ్యుడు "రాజారాం."

చక్రవర్తి మొఖం మాడిపోయింది. "ఎంత వని చేశావ్ రాజారాం!" అవేద నగా అనుకున్నాడు. అతనికి ముచ్చెమటలు పోసాయి, "అయినా, నేను పొరబాటు చేశాను! చిన్నతనంలో తమింటి ప్రక్కనే వుండే నిరుపమని, వలలో వేసుకుని చెర చింది తనేననీ; రాజారాం తన కొడుకేననీ అతనికి ముందుగానే చెప్పవలసింది! పొర బాటయిపోయింది!" అంటూ అవేదనగా ఆందోళనగా జుట్టు పిక్కున్నాడు చక్రవర్తి.

